

Pols a la frontera

Amèrica, que l'autor subtitula *Guerra al llarg de la frontera*, és el relat d'un periple carregat d'intencions en què es recorren les terres en què es cusen Mèxic i els Estats Units.

La visita d'aquests paratges és una manera de conèixer de primera mà el substrat natural que va animar part de la cultura que vivia aquella terra abans que els descamisats que van seguir el deixant de Colom la fessin víctima de la cobdícia i la inhumanitat. El periodista britànic Ed Vulliamy, però, no escriu llibres de viatges pseudoexòtics per a turistes addictes a l'aventurisme de cap de setmana. L'autor, que té una trajectòria professional d'aquelles que encara serveixen per parlar bé del periodisme, treballa amb voluntat de servei i la seva decisió de desplaçar-se des del Pacífic fins al Carib seguint una línia imaginària –la de la frontera– té com a objectiu aixecar acta dels coms i els perquè d'una violència que s'expressa de maneres diferents i per a la qual no es preveu un aturador.

Vulliamy obre *Amèrica* amb un prefaci i un pròleg que, cadascun a la seva manera, són útils per al lector: un apunta el perquè del llibre i l'altre esbossa l'escenari en què té lloc. A partir d'aquí, els paisatges, les persones, els actes de violència, les seves causes i les seves conseqüències, les reflexions personals de l'autor i dels seus entrevistats i els resultats d'investigacions concretes s'enllacen com els fils de les puntes de boi-

xets. Sobrevolant-ho tot, la pols blanca, la cocaïna, que és l'autèntica governant de tot l'estat mexicà i que, per a segons què, no dubta a barrejar-se amb la pols del desert.

Amèrica no cau en el sensacionalisme quan parla de Mèxic perquè, malauradament, no li cal fer-ho: la realitat d'aquell país no necessita garlandes. Els assassinats formen part de la quotidianitat; les empreses de

manufactura a molt baix cost romanen inqüestionades; el transport de la cocaïna aporta beneficis econòmics a dojo; la preeminència del masclisme situa les morts vio-

lentes de dones en la categoria de l'anècdota; no hi ha un pam de net ni els governs ni en la policia en l'exèrcit... En contacte amb tot això, provocant-ho, de fet, una línia fronterera que uneix més coses que no pas separa: la terra i la sang són tossudes i es neguen a seguir els dictats de les convencions polítiques.

Què en queda, de la lectura d'*Amèrica*? Un regust agre-dolç. Agre perquè no hi ha mentida en tot el que relata i dolç perquè se'n treu la convicció que el temps que se li ha dedicat ha estat una bona inversió.

Ed Vulliamy sap mantenir una distància exquisida entre allò de què parla i el seu punt de vista. Això permet l'accés a descripcions de fets raonablement objectives, a fragments de converses en què la veu important és la de l'entrevistat i, de tant en tant, a petites reflexions que no interfereixen en el relat i que ac-

tuen, a vegades, com el contrapunt en què ressonen per simpatia les possibles idees del lector. No manté, en l'escriptura, aquell distanciament aparent que caracteritza les cròniques de Ryszard Kapuscinsky però coincideix amb el gran periodista polonès en la voluntat de no oblidar que allò que hauria d'importar al periodisme i als periodistes són les persones. *

La frontera mexicana concentra comportaments violents / ARXIU

AMÈRICA
Ed Vulliamy

Traducció:
Francesc Rovira
Editorial: Empúries
(Barcelona, 2012)
Pàgines: 440
Preu: 22 euros

Un de bo

Ed Vulliamy té una trajectòria professional d'aquelles que encara serveixen per parlar bé del periodisme

POESIA JORDI LLAVINA

De soques i homes

En una soca desarrelada, oferta a la vista de tothom, el poeta hi llegeix el drama humà: "Els cadàvers, tot i ser / de terra i escorça, precipiten / el disgust funest de la consciència". En el poema que segueix aquest, "el vell parrac humà" no és sinó un d'aquells "draps per a la neteja / [que] defalleixen per l'ús / al fons d'una galleda".

Aquest és el segon llibre que s'autopublica el poeta i crític David Madueño. L'esment als *carnívors* del títol no és debades: hi ha, en aquests versos, allò que els modernistes en deien una veu *mascla*. Són poemes carregats de raons, sovint molt ideològics, que se serveixen bé de les imatges per construir una idea (imatges, moltes vegades, delicades i violentes). Hi ha poemes sobre la contin-

gència de l'existència humana, que poden dur a la memòria Vinyoli. Madueño hi reivindica un ésser moral fort, convençut del seu propòsit.

Alguns poemes es refereixen a la joiosa descoberta de la literatura. *Arquitectura*, posem per cas, que parla d'una biblioteca familiar (escassa); *El professor*, dedicat a l'escriptor Antoni Dalmasas, que assimila el professional del títol –es tracta d'un professor de literatura– amb un (fi) oficial d'escorxadador; un tercer poema sobre la cosa literària és *L'illa del tresor*, que podria haver

POESIA PER A
CARNÍVORS
David Madueño

Editorial: Edicions del llunàtic
(Sabadell, 2012)
Pàgines: 62
Preu: 6,88 euros

subscrit Joan Perucho. Ben mirat, però, Perucho també podria haver aplaudit *Besàvia*, que és un homenatge literari construït amb filagarses de records. Aquest formaria part d'uns poemes de temàtica familiar –vincles i tensions.

També hi trobaríem en aquesta part el lacerant *Trinitat*, sobre els silencis familiars, *Vedella amb bolets*, que reflexiona sobre la memòria de l'avi (que, amb voracitat, busca pa en el plat, i que ha deixat les empremtes olioses en el got de vidre), i l'esplèndid *Fer-se el pa*. *